

Որդւոյն Աստուծոյ, կալեալ զձեռանէ միմիանց՝ եղաք ուխտս եւ կոնցաք դաշինս որպէս զի եղիցի այս օգուտ մերայնոցս ամենայնի, ներկայիցս եւ ապագայիցն եկելոց նպատակ: Եւ զայսոսիկ պարտ էր մեզ անջրելի պահել հաստատութեամբ, ըստ Դաւթի վկայութեան, Ուխտս զիք եւ կատարեցէք, եւ դարձեալ ըստ Սողոմոնի, Զինչ եւ ուխտիցես դու Աստուծոյ, մի՛ յամիցես հաստուցանել զնա, որչափ եւ ուխտիցես հատո՛, զի լաւ է քեզ չուխտել քան ուխտել եւ ոչ հաստուցանել: Եւ զի հարկ էր քեզ սիրելւոյդ զնոյն ուխտ եւ դաշինք ըզմտաւ անել միշտ եւ պահել ի նոյնութեան, որպէս եւ եան ունէի ծրարեալ պահեստի ի մերում մարմնեղէն սենեկի: Քանզի յայնմ օրէ մինչ չեւ ձեռնամուխ լինելն քո յայդմ գործս՝ (այսինքն մինչեւ հակաթոռ նստիլը) անարատ ունէի գտէր ուխտադրութեանն, զի վկայն իմ յերկինս է եւ իրաւագէտն ի բարձունս, ըստ Յորայ: Իսկ յայս երիս ամս զինչ անցք անցին, այն ամենայն ոչ ըստ կանոնաց էր, եւ ոչ Կենարարին պատուիրան, այլ ստգտանաց էր գործ: Զի դտակ կորստեան եւ առիթն ամենայն չարեաց բազմահնար մեքենայիւք մարտ եղեալ սգորէր առ սուրբ տեղիան եւ առ յանգամս Քրիստոսի, զի ըստ իւրոյ բազմանացն յանկ հանցէ որպէս եւ է իւրն գործ սովորական: Բայց գոհութիւն եւ փառք Փրկչին մերոյ, զի լուաւ պաղատանաց ծառայից իւրոց, եւ յամօթ արար զբանսարկու պիղծն, եւ զիւր վաղալար յորոգայթն մանրեալ փշրեաց, եւ ըստ կամաց իւրոց զիւրն խաղաղութիւն տնօրինեալ հաստատեաց, թէ՛ այսր եւ թէ՛ այդր, այսուհետեւ մի՛ եւս աշխատ արասցես զիմս ձերութիւն: Դարձեալ ծանիր, սիրելի՛, զի մեք յաւուր երկուշարթին որ զկնի Պայծառակերպութեանն՝ միջնորդութեամբ Սարգիս վարդապետին պատքիւրքի եւ հայցուածօք քահանայից եւ ժողովրդոց՝ արարաք խաղաղութիւն եւ հաշտութիւն, ապա եւ զկնի քանի աւուրց անցելոյ, ի յաւուրս Փոխման տօնի բարեկենդանի Սուրբ Աստուածածնին, և կն ուրախարար թուղթ Մարտիրոս վարդապետին, յորում գրեալ էր զխա-

ղաղութենէ ձերմէ: Եւ եղև կրկին ուրախութիւն եւ ցնծութիւն բոլոր ժողովրդեան, որով ամենեքեան հանդիսացեալք Աստուծով զփառատրականն երգէին նըազ, որ եբարձ զխոտովութիւն եւ հաստատեաց զխաղաղութիւն: Եւ ես իմա՛, սիրելի, սիրելւոյն Տեառն զիսոսս. Եթէ սիրտք մեր զմեզ ոչ ստգտանիցեն՝ համարձակութիւն ունիմք եւն. : Նաեւ սուրբ հայրն Եւազր գրէ. Նիստ դատաւոր քոյո սրտիդ յատենի դատել եւ քըննել: Զի թէ ճշմարտացէս քննիցեմք, չունիմք պատասխանի Աստուծոյ. զի Տէրն մեր հրամայէ... Զիջցո՛ւք, ո՛վ սիրելի, զիջցո՛ւք, զի կարասցուք տալ պատասխանի այնմ որ մինչ ի յետին բնիոնն պահանջէ: Եւ արդ ըստ ինդրոյ Մարտիրոս վարդապետին եւ ըստ բաղձանաց ժողովրդեանն, անկեղծ կայծ բանի մարմնեղէն առագաստի յայտնապէս ծրեցի: Իսկ եթէ ըստ մարդկային բարուց մտածիցեմք՝ պատճառելով զմիմիեանս, մնայ սկզբնաչարին աշխարհակէզ հուրն անշիջելի ի մէջ ողորմելի եւ տառապեալ հայազուն զարմի, եւ լինի բազում չարեաց առիթ եւ անմեղ հողոց կորուստ, ներկայիս եւ ապագայից զկնի եկելոց, եւ մեք մնամք դատապարտ եւ անպատասխանի առաջի անաչառ դատաւորին՝ զբազմացն պատիժ կրելով անձամբ: Ապա թէ զիջանիս ի հրամանս մեր եւ ի կոչ ժողովրդեանս՝ կատարելով զՔրիստոսի հրաման, ոչ սակաւ վնասակար իրաց հերքումն լինի եւ յովով բարեաց սկիզբն եւ յիշատակ բարի զկնի մեր եւ ուղիղ պողոտայ զհետ եկելոցն... : Գրեցաւ ի թիլին ՌՃԺԶ (1667) յամսեանն սեպտեմբերի ԻԴ (24) ի մայրաքաղաքն Ստամբուլ ի դուռն Սուրբ Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն:»

«Այլ արդ ի վերայ այնց զրեցելոց զերազանցապէս ընտրելի եղև երկոքեանս այսոքիկ տեղի, այսինքն՝ կամ ի Կոստանդնուպօլիս եւ կամ ի Զմիւռին պատահիլ միմեանց առ այս գործ: Որոց պատճառ է վասն առաջնոյն ըստ հանդիսադրութեան տեղւոյն եւ ըստ հաստատութեան դաշնադրութեան, եւ վասն երկրորդին՝ ըստ նոյն զիտաւորութեան առնիլ կիրս, եւ յաւէտ առ ի բժշկութիւն